

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף כה.

קרפף יותר מב' סאתים שלא הוקף לדירה ובא למעוט, ועשה בו עמוד¹ רחב כדלהלן מה הדין?

פחות מג' טפחים	מג' ועד ד' טפחים	ד' טפחים	
לא הוי מיעוט	לרבה: הוי מיעוט לרבא: לא הוי מיעוט	הוי מיעוט	לסתמא דגמ'
לרבה: הוי מיעוט לרבא: לא הוי מיעוט	הוי מיעוט	הוי מיעוט	לרב שימי

קרפף יותר מב' סאתים שלא הוקף לדירה ובא למעוט ע"י שטח את הכתלים בטיט מה הדין?

כשאין הטיט עומד בפני עצמו	כשהטיט עומד בפני עצמו ²	
הוי מיעוט	הוי מיעוט	לרבה
לא הוי מיעוט	הוי מיעוט	לרבא

קרפף יותר מב' סאתים שלא הוקף לדירה, והיה בו תל, ורוצה לעשות מחיצה לשם דירה על יד התל, מה הדין?

כשהרחיק פחות משלשה	כשהרחיק ארבעה ³ מן התל	
מועיל	מועיל	לרב חסדא
אינו מועיל	מועיל	לרב המנונא

קרפף יותר מב' סאתים שלא הוקף לדירה, והיה בו תל, ורוצה לעשות מחיצה על התל לשם דירה, מה הדין?

לטלטל בשאר הקרפף	לטלטל על התל	
מותר ⁴	מותר	לרב חסדא
אסור	מותר ⁵	לרב המנונא ורב ששת

¹ או שהרחיק מן הכותל מרחק כדלהלן ועשה מחיצה לשם דירה (וקודם שעשה את המחיצה פתח לשם בית דירה), גם בזה שייך כל המחלוקת דלהלן. אלא שלגבי עמוד הנידון אם הועיל המיעוט לעשותו פחות מב' סאתים, ואילו כאן בעשה מחיצה, הנידון האם היא חשובה מחיצה חדשה הנעשית לשם דירה - שאז אפ"י שהקרפף גדול יותר מבית סאתים מהני.

² כלומר, שגם אם יפול הכותל, הטיט החדש שנתן יכול לעמוד בפני עצמו.

³ והוא תלוי בשיטות שנידונו לעיל, דאליבא דרבה אפ"י בהרחיק שלשה מהני וכנ"ל, ולרב שימי לכו"ע בשלשה הוי מיעוט.

⁴ ס"ל שמועילה מחיצה על גבי מחיצה לענין שבת, אף שלענין נכסי הגר אינה מועילה לקנין.

⁵ אמר רב חסדא שמודה רב ששת שמועיל לגובה התל, כי סוף סוף עתה הוא מטלטל באויר מחיצות העליונות שהוקפו לדירה.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף כה.

קרפף בית שלש סאין, וקירה בו בית סאה, האם אמרינן פי תיקרה יורד וסותם וממעט?
[לפירש"י¹].

שעשה תקרה ישרה	כשבנה את התקרה בשיפוע	
אמרינן וממעט	לרבה ² : לא אמרינן ואינו ממעט	לרב
לא אמרינן ואינו ממעט	לר' זירא: אמרינן וממעט	לשמואל

אכסדרה כדלהלן האם אמרינן בה פי תקרה יורד וסותם? [תוד"ה אכסדרה].

כשפרוצה מד' רוחותיה	כשיש לה ג' מחיצות	
לרב: אמרינן לשמואל: לא אמרינן	אמרינן ³	לפירש"י
לא אמרינן	לרב: אמרינן לשמואל: לא אמרינן	לתוס'

עירובין דף כה:

קרפף שהוא בית סאתים בדיוק, שנפרץ במלואו לחצר, מאיזה טעמים יש לאסור לטלטל בו?

אויר חצר מייתרו	נפרץ למקום האסור לו	אויר מקום מחיצות מייתרו	
יש לאסור	יש לאסור	יש לאסור	לרבנן ⁴
אין לאסור	אין לאסור	יש לאסור	לר' שמעון ⁵

¹ רש"י לקמן בעמוד ב' גרס "דעבדה כי אורזילא" ופירש שעשה את התקרה משופעת כמו יציע, וכיון שהיא באלכסון - לא אמרינן לרבה פי תקרה יורד וסותם, כיון שאין שם פה. אכן התוס' שם (בד"ה הכא), גרסו "דעביד כי ערסלא" ופירשו שעשאה כמטה שהיא פרוצה מכל הצדדים, ובזה קאמר רבה שלא אמרינן פי תקרה יורד וסותם.

² רבה ס"ל ד"אויר קיריו מייתרו", כלומר שגם עם הקירו עדיין הוא נחשב יותר מבי סאתים ואינו יכול לטלטל בו.

³ וכך גורס רש"י בפרק כל גגות דמה שאין לשמואל פי תקרה יורד וסותם, הוא רק כשפרוץ מד' רוחות אבל כשפרוץ מג' הוא מודה. אמנם תוס' חולקים, וס"ל שגם באופן זה חולק שמואל, ומה ששמואל מודה הוא רק באופן שיש מעט מן המחיצה הרביעית. אכן רב ס"ל דאמרינן פי תקרה אפי' בבי מחיצות באופן שאינם מקבילות (שאינם כמבוי מפולש), אלא עשויות כמין גאם - מהני.

⁴ כך היא סברת ר' זירא והטעם משום שאויר חצר מייתרו, וביארו התוס' (בד"ה וכי) דאף שחצר מוקפת לדירה, מ"מ לסברת רבנן שאסור לטלטל ממנה לרשות היחיד אחרת, חשיב ההיקף דירה רק לתוכה דוקא, אבל לגבי הקרפף אינה חשובה מוקפת לדירה. ומה שלא נקט ר' זירא את הטעם משום שנפרץ למקום האסור לו, ביארו התוס' דיש נפ"מ בדבר.

⁵ רב יוסף הקשה למה לאסור, הרי עד עתה היה מותר לטלטל מהחצר לקרפף (וכסברת ר"ש), וא"כ לא נפרץ למקום האסור לו. וכן אין לומר שאויר חצר מייתרו, דהרי החצר הוקפה לדירה. וענה לו אביי, שהטעם משום שאויר המחיצות שנפרץ מייתר את הקרפף יותר מבית סאתים.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

עירובין דף כה:

קרפף בית סאתים שנפרץ לחצר פחות מעשר באופנים דלהלן, האם מותר לטלטל בחצר?

כשהקרפף נפרץ במלואו ולחצר יש גידודי	כשהחצר נפרצה במלואה ולקרפף יש גידודי	
מותר ¹	אסור ²	לרבנן
מותר	מותר ³	לר"ש

פרדס שהיה מוקף מחיצה, והיה סמוך לכותל אפדנא וכו', במה נחלקו בענינו רש"י ותוס'?
[תוד"ה ההוא בוסתנא].

סברת רב פפי	סברת רב ביבי	
אינו חשוב היקף דירה כיון שהכותל הפנימי עשוי מחיצה לתוך הבית ולא לבחוץ	הכותל הפנימי של הבית מועיל להחשיבו מוקף לדירה	לרש"י ⁴
כיון שכותל האפדנא הוקף ולבסוף נפתח, בשום פעם אי אפשר לסמוך עליו	כיון שהיה פעם אחת מוקף לדירה, בטל החסרון של הוקף ולבסוף פתח	לתוס' ⁵

¹ דכיון שלא נפרצה ביותר מעשר ויש לה גידודי - אינה פרוצה למקום האסור לה, ולכך גם אליבא דרבנן מותר.

² והטעם, משום שנפרצה החצר במלואה למקום האסור לה, דאליבא דרבנן רשויות שונות אוסרות אחת על השניה. אכן הקרפף מותר דיש לו גידודי ולא נפרץ במלואו לחצר, וגם אין האויר המחיצות שם מייתרו, כיון שהוא בתוך הגידודי. [אמנם התוס' רי"ד חולק בזה ע"ש].

³ לר"י שמעון אין לאסור מצד מה שיש כאן ב' רשויות הפרוצות אחת לשניה, וכן אין כאן ייתור של אויר מחיצות בקרפף שתחשב החצר כנפרצה למקום האסור לה, כיון שיש לקרפף גידודי - ואין האויר המחיצות מייתרו שם. ולכך לר"ש בין הקרפף ובין החצר מותרים.

⁴ רש"י מפרש שהיה באופן שהאפדנא עצמו היה אחת ממחיצות הבוסתן, ועתה כשנפל כותל האפדנא החיצוני, רצה רב ביבי לסמוך על הכותל הפנימי של האפדנא, כדי שלא יהא פרוץ, וגם שימשיך להיות חשוב מוקף לדירה.

⁵ תוס' מפרשים שמתחילה היה הכותל של האפדנא הסמוך לבוסתן סתום, ורק אח"כ פתחו אותו לבוסתן, שבזה הדין שלא מהני להיות היקף לדירה משום דהוי הוקף ולבסוף פתח לדירה. וכדי להתיר את הבוסתן בנו עוד כותל שהיה רחוק ד' טפחים מכותל האפדנא. ולבסוף נפל הכותל החדש, ורצה רב ביבי עתה לסמוך על כותל האפדנא.